

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

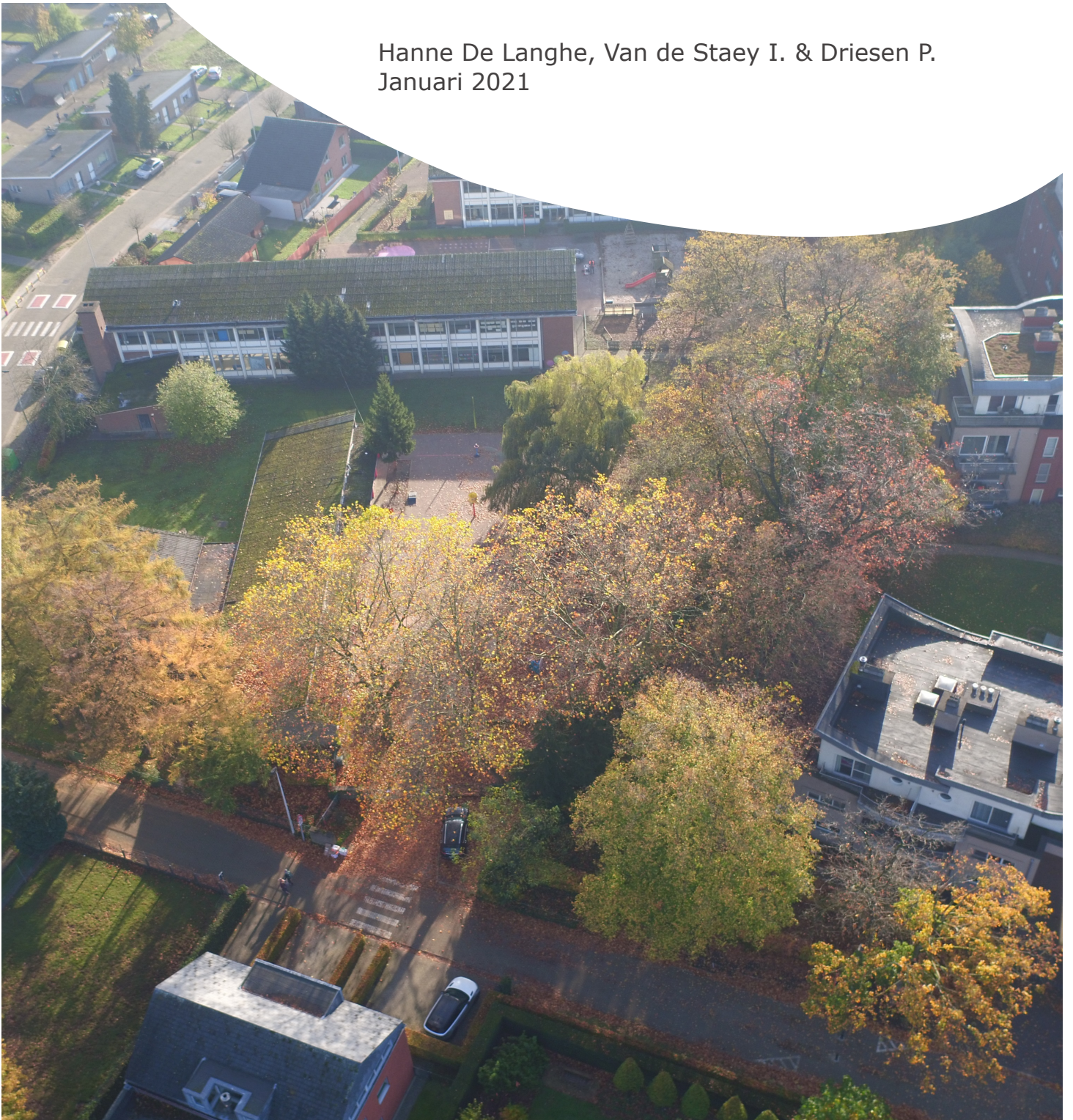
RAPPORT 975

Archeologienota Grobbendonk,
Wijngaardstraat-Schransstraat

Slopen van gebouwen

Deel 2: Programma van Maatregelen

Hanne De Langhe, Van de Staey I. & Driesen P.
Januari 2021

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden werd enkel een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en controleboringen (2021A248) uitgevoerd.

Op basis van hiervan bleek dat de geplande werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed en aldus dat er geen / nauwelijks potentieel is op kenniswinst bij uitvoer van verder onderzoek. Verder onderzoek is dan ook niet noodzakelijk en het archeologisch onderzoek is daarmee voor de huidige vergunningsaanvraag afgerond.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

In de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksterrein zijn wel meerdere CAI-vindplaatsen gekend, die wijzen op een continue menselijke aanwezigheid die reeds dateert vanaf de steentijd. Het projectgebied situeert zich verder op de zuidoostelijke rand van de Romeinse vicus van Grobbendonk, en met name het noorden van het projectgebied, voor zover de omvang hiervan momenteel gekend is.

Het potentieel op het aantreffen van prehistorische artefactensites kan voor het projectgebied als hoog worden beschouwd. In de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksterrein zijn wel meerdere CAI-vindplaatsen gekend, die wijzen op een continue menselijke aanwezigheid die reeds dateert vanaf de steentijd.

Ook het potentieel op het aantreffen van (proto-)historische vindplaatsen kan als hoog beschouwd worden, en dit voor de metaaltijden tot de volle middeleeuwen. Het projectgebied situeert zich verder op de zuidoostelijke rand van de Romeinse vicus van Grobbendonk, en met name het noorden van het projectgebied, voor zover de omvang hiervan momenteel gekend is. Vanaf de late middeleeuwen kan dit potentieel naar beneden worden bijgesteld.

Voor een overzicht van het projectgebied in zijn archeologisch kader verwijzen wij hier verder naar *Deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 2.3 Archeologische situering van het onderzoeksgebied*.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in *Deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen* kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een ca. 9791 m² groot gebied langs de Schransstraat in Grobbendonk (prov. Antwerpen), kadastraal gekend als Grobbendonk, 1e afdeling, Sectie B, nr 219g, de afbraak van een internaatgebouw en omringende verhardingen. Hierna wordt het terrein heraangelegd met een grasveld. Het huidige terreinprofiel blijft na de heraanleg van het grasveld op het volledige terrein behouden.

De overige bebouwing en verhardingen op het projectgebied blijven behouden. De bodemingrepen vinden dan ook plaats centraal op het terrein over een oppervlakte van ca. 1522 m².

De afbraakwerken gaan niet dieper dan de bestaande funderingen, vloerplaten en verhardingen en zullen bijgevolg enkel bestaande recente verstoringen aansnijden. Er vinden hiervoor zo minimaal mogelijke graafwerken plaats. Ter hoogte van de te slopen schoolvleugel (ca. 575 m²) kan een verstoring tot gemiddeld ca. 50 cm (vloerplaat), plaatselijk tot 80 cm (t.h.v. de funderingen) verwacht worden. De verhardingen (ca. 947 m²) die zullen gesloopt worden, zullen een verstoring van ca. 30 tot 50 cm veroorzaken.

De controleboringen geven weer dat het archeologisch niveau rondom een diepte bereikt van ca. 90 cm (ten oosten van de aanwezige bebouwing, hetzij lager gelegen) tot 105-110 cm (ten noorden en zuiden). In combinatie met de gegevens van het DHM en de oude topografische kaarten kan verder worden aangenomen dat het terrein bij de ingebruikname als school, deels werd geëgaliseerd, waarbij het eigenlijke onderzoeksterrein lichtjes werd opgehoogd (ca. 30-40 cm).

De impact van de geplande werken binnen de huidige vergunningsaanvraag is daarom eerder beperkt en zal zich grotendeels in het aanwezige plaggendek/ophogingspakket bevinden.

Afb. 31: Inplantingsplan bestaande toestand (BT) met aanduiding van de te slopen bebouwing en verhardingen in het rood (Bron: DFM Architectural Office, digitaal plan, dd 10/11/2020, aanmaatschaal 1.500, 2021A248).

1.4 Bepaling van maatregelen

Er wordt **geen verder onderzoek** geadviseerd.

De uitvoer van andere vormen van vooronderzoek is momenteel niet zinvol gezien ze in het kader van de huidige werken geen meerwaarde bieden. Het archeologisch niveau bevindt zich voldoende diep en zal – mogelijk m.u.v. van enkele te slopen funderingen – niet worden geraakt. Er is hierbij een voldoende dikke beschermende buffer aanwezig. Op basis hiervan wordt duidelijk dat werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed en aldus de potentiële kenniswinst voor het terrein erg beperkt is waardoor de kosten voor de uitvoer van verder onderzoek niet op wegen tegen de baten ervan.

Voor de huidige vergunning is het archeologisch onderzoek hiermee afgerond. Bij een eventueel verdere ontwikkeling van het terrein dient echter een nieuwe archeologienota te worden opgemaakt, waarin een nieuwe impactbepaling wordt uitgevoerd en op basis hiervan een nieuw advies wordt geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Het gebouw en de omliggende verharding kan gesloopt worden zonder archeologische interventie. De voorwaarde is dan wel dat uitsluitend de verhardingen en massieven worden verwijderd, en dit met de nodige voorzichtigheid.

Het feit dat voor het huidige dossier geen verder onderzoek wordt geadviseerd, neemt niet weg dat tijdens de geplande werken de meldingsplicht van archeologische vondsten gelden. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS L. (1971) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Grobbendonk 29E.*

DE BOE G. (1977) De Romeinse vicus op de Steenberg te Grobbendonk, *Archaeologia Belgica* 197, Brussel.

DE BOE G. (1985) Het ontstaan en de ontwikkeling van de Romeinse 'vicus' te Grobbendonk, *Acta Archaeologica Lovaniensia* 24, 101-118.

BRUGGEMAN J. & REYNS N. (2013), *Archeologisch onderzoek aan de oostzijde van de vicus van Grobbendonk (Nijverheidsstraat 2-4 (zuiveringsstation) (Antw.)* in: *Signa 2*, Brussel.

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al. (eds.), *De Steentijd van Nederland, Archeologie* 11/12, 171-199.

DELARUELLE S. (2016) *Een blik over de grens: de archeologie in de Antwerpse Kempen*, in: **E.A.G. Ball & R.M. van Heeringen (red.)**, *Westelijk Noord-Brabant in het Malta-tijdperk. Synthetiserend onderzoek naar de bewoningsgeschiedenis van het westelijk deel van het Brabants zandgebied*, NAR 51, Amersfoort.

GOOLAERTS S. EN BEERTEN K. (2006), *Toelichting bij de Quartair geologische kaart, kaartblad 16 Lier*, Leuven.

HEIRBAUT E.N.A. & NICASIE M.J. (2017) *Bureauonderzoek plangebied Leopoldstraat te Grobbendonk. Archeologienota (LArES-Rapport 21)*, Halle-Zoersel.

LANGOHR L. (2001) L'anthropisation du paysage pédologique agricole de la Belgique depuis le Néolithique ancien – Apports de l'archéopédologie. *Etude et gestion des sols* (8(2)).

MERTENS J. (1961) *Gallo-romeins Graf uit Grobbendonk, Archaeologica Belgica* 53, Brussel.

REYNS N. & BRUGGEMAN J. (2015), *Bureaustudie. Archeologisch booronderzoek zonder ingreep in de bodem. Grobbendonk – Nijverheidsstraat – Vorselaarse baan (McCain Foods Belgium). (Rapporten All-Archeo bvba 287)*, Temse.

REYNS N. & BRUGGEMAN J. (2017), *Eindverslag Grobbendonk – Nijverheidsstraat. (Rapporten All-Archeo bvba 463)*, Temse.

REYNS N. (2019) *Archeologienota Grobbendonk – Vorselaarse baan. Uitbreiding begraafplaats (Rapporten All-Archeo bvba 913)*, Bornem. <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/12706>

SCHILTZ M, VANDENBERGHE N. en GULLENTOPS F. (1993) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest, kaartblad (24) Aarschot.*

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERBEECK H. (2010) *Het oostelijke Gallo-Romeinse grafveld te Grobbendonk (prov. Antwerpen)*, in: *Relicta* 6, 9-40.

VERHOEVEN M., ELLENKAMP G.R. & KEIJERS D.M.G. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport* 1951, 87 en 101.

Websites:

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Grobbendonk

[online] <https://id.erfgoed.net/themas/14412> (Geraadpleegd op 19-01-2021)

cartoweb.be

dov.vlaanderen.be

klip.vlaanderen.be

<http://cai.onroenderfgoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/thesaurus>

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.ngi.be

www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

